UUTISET

Suomi kyntää syvällä. Jos vielä vuosi sitten näytti, että pahenemisen paheneminen oli loppumassa, nyt paheneminen pahenee edelleen. **JOHTAJA JUSSI MUSTONEN, ELINKEINOELÄMÄN KESKUSLIITTO**

PÄIVÄN PUNKTI

Sailas

Entinen valtiosihteeri Raimo Sailas on äreä mies. Hän puhuu tavalla, josta kuulija ymmärtää heti mitä puhuja tarkoittaa.

Monet tulevat viisaiksi vasta muistelmissaan. Sailaksen kunniaksi on sanottava, että hän puhui selkokieltä jo virkamiehenä.

Toinen asia on, että Sailaksen puheet eivät aina vaikuttaneet. Eikä valtiosihteerikään aina ollut oikeassa, hän oli yhtä erehtyväinen kuin kaikki muutkin. Ehkä juuri siksi Sailasta kannattaakin kuunnella, jos haluaa tietää, onko keisarilla vaatteita.

Suomen viennille ei ole luvassa imua. Euroalue on vaarassa luisua deflaatioon. Tuotanto supistuu ja työttömyys kasvaa. Valtion ja kuntien velkaantuminen jatkuu.

Näin Sailas kuvaa Suomen tilannetta. Ei ole kovin fantastista.

Sailaksen mielestä Kataisen hallitus epäonnistui kaikissa talouspoliittisissa tavoitteissaan. Siis kaikissa, ei vain muutamassa. Suomeksi sanottuna hallitukselta meni kaikki pieleen.

Ainoa mikä saatiin aikaan, oli eläkeuudistus, mutta sitäkään ei tehnyt hallitus vaan järjestöt. Kun Matti Vanhanen sitä pääministerinä esitti, se nuijittiin alas lakkouhin ja nettikampanjoin.

Nyt samat nuijanheiluttajat olivat sen valmiita hyväksymään. He tekivät sen itse, viisi vuotta liian myöhään.

Sailaksen kuva Suomesta päättämättömyyden valtakuntana on synkkä. Suomessa ei uskalleta tai osata tehdä päätöksiä. Kun asiat pitkistyvät, ne mutkistuvat.

Sailas haluaisi antaa kituvalle viennille navakkaa potkua. Eläkemaksua pitää alentaa väliaikaisesti 3-4 prosenttiyksiköllä. Kerran aiemmin tämä tehtiin ja se vaikutti.

» Suomessa ei uskalleta tai osata tehdä päätöksiä.

Tuskin oli Sailas ehdotuksensa tehnyt, kun järjestöt aloittivat sen nuijimisen. Hyvä ettei eläkeläistä uhattu lakoilla, kuten Vanhasta aikoinaan.

Sailaksen mielestä kuntien tehtäviä pitää vähentää. Lupaviidakkoa pitää karsia. Metsäteollisuutta pitää rakentaa ja Sokli avata.

Helsingin länsimetron jatkeeseen varatut miljardit pitäisi käyttää metsäautoteiden kunnostukseen.

Onhan siinä ohjelmaa kerrakseen.

Eikä siihen taida olla kovin paljon lisättävää.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Yritykset synkin mielin talveen

Suomalaisten yritysten suhdannenäkymät ovat synkentyneet kesästä ja etenkin elintarvikkeet ja puu vetävät käyriä alas.

Näkymät ovat kaikilla toimialoilla alle keskimääräisen. Sekä teollisuutta, rakentamista että palveluja rassaa kysynnän puute, ei niinkään rahan tai osaavan työvoiman.

Tilauksia on niukasti ja vapaata kapasiteettia paljon.

Tiedot ilmenevät Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuun alussa tekemästä kyselystä. Neljännesvuosittain tehtävään kyselyyn vastasi 1 300 teollisuus-, rakennus- ja palveluyritystä. Vastaajien katse ulottuu noin puolen vuoden päähän eli yritysmaailma menee mieli matalalla ensi kevään vaaleihin.

Teollisuusyrityksistä 23 prosenttia odottaa suhdanteiden synkentymistä ja vain 10 prosenttia paranemista. Lukuja vetävät alas erityisesti elintarviketeollisuus ja puuteollisuus, EK:n johtava ekonomisti **Penna Urrila** sanoi keskiviikkona.

”Yritysten toiveet talouden noususta ovat hiipuneet, ja talvikausi mennään heikoissa merkeissä.”

Elintarviketeollisuuden suhdannetilanne on painunut alle keskimääräisen ja näkymät ovat apeat. Synkkyyttä selittävät Urrilan mukaan Venäjän-viennin vaikeudet.

Alan yrityksistä 28 prosenttia odottaa tilanteensa heikkenevän, sillä tilauskanta on laskenut. Tuotanto pysyi kuitenkin heinäsyyskuussa ennallaan ja ja jatkaa pientä kasvua.

Mekaanisesta metsäteollisuudesta peräti 80 prosenttia odottaa suhdanteiden heikkenevän ja ja vain neljä prosenttia vahvistuvan. Tilausten määrä on laskenut ja myyntihinnatkin kääntyneet laskuun. Alamäen arvioidaan jatkuvan.

Paperilla paremmin

Sen sijaan paperiteollisuudesta vain 10 prosenttia ennustaa suhdanteiden heikkenevän, yksi prosentti paranevan ja valtaosa säilyvän ennallaan. Tuotannon odotetaan kasvavan loppuvuonna, mutta hintojen alenevan.

Valoisampana talven näkee teknologiateollisuus, vaikka senkin suhdannetilanne mataa alle keskimääräisessä.

Vielä teollisuutta synkempiä ovat rakentaminen ja palvelut.

”Suomi kyntää syvällä. Jos vielä vuosi sitten näytti, että pahenemisen paheneminen oli loppumassa, nyt paheneminen pahenee edelleen”, johtaja **Jussi Mustonen** EK:sta sanaili.

Henkilöstön arvioidaan vähenevän kaikilla toimialoilla.

Kiina ja USA vetävät

Maailman taloustilanne ei ole aivan näin synkkä, sillä talouskasvu on IMF:n mukaan tänä vuonna kolmen ja ensi vuonna neljän prosentin luokkaa. Kasvu on Urrilan mukaan kuitenkin Suomen kannalta liian kaukana: Yhdysvalloissa ja Kiinassa.

Keskimääräisen suomalaisen vientiyrityksen kannalta tilanne on siis heikompi kuin maailman luvut kertovat.

Myönteistä on kuitenkin se, että amerikkalaisten kuluttajien luottamus talouteen alkaa viritä.

Euroopassa toimialojen luottamuskäyrät sen sijaan sojottavat pienen nousun jälkeen jälleen alaspäin.

Teollisuuden tuotantokapasiteetista 42 prosenttia on vapaana, joten uusia investointejakaan ei kasvun takia tarvita. Edes heikko euro ei lisää vientiä. Puutetta on ennen kaikkea kysynnästä.

Mustosen mielestä tilannetta auttaisi, jos Suomi voisi käyttää kasvun kirittämisessä velkavipua. Nyt ei voi, koska muullekaan velkaantumiselle ei näy loppua. Se edellyttäisi tiukkoja päätöksiä, rakenneuudistusten toteuttamista ja aitoa julkisen rahan säästöä eläke- ja soteuudistuksista.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Sorvipaja peltojen keskellä ruokkii vientiä

KARI SALONEN

Janne Pitkänen (vas.) jatkaa isänsä Heikin aloittamaa metallipajaa entisessä navetassa. ”Tarkoitus on, että kun työntekijä otetaan, se otetaan loppuiäksi.”

ORIMATTILA (MT)

Kurainen soratie, sänkipeltoja ja vaatimaton peltihalli. Ei heti uskoisi, että täältä lähtee tärkeitä metallinkappaleita maailmalle.

Punaisen hallin seinässä lukeva HJ-koneistus kertoo harvalle mitään. Yritys pokkasi juuri Orimattilan yrittäjien Vuoden yrittäjä -palkinnon, mutta asiaa ei mainita edes firman omilla internet-sivuilla.

”No eeei... Katsoimme just, että sivut ovat vielä olemassa”, yrittäjä **Janne Pitkänen**, 45, naurahtaa.

Janne jatkaa isänsä 1980-luvulla perustamaa Metallisorvaamo H. Pitkästä, joka toimi aluksi maatilan sivuelinkeinona ja valtasi pian koko navetan.

”Kyllästyttiin reilussa vuodessa lehmiin ja laitettiin ne pois”, **Heikki Pitkänen** muistelee. Tilalle tulivat kärkisorvi, jyrsin, saha ja cnc-koneita.

”Pikkuhiljaa on laajennettu, pääasiassa velkarahalla. Tämä on paisunut jo vähän liiankin suureksi tälle paikalle.”

Vuonna 1997 yritys muutettiin osakeyhtiöksi ja samalla nimi Heikin ja Jannen mukaan HJ-koneistukseksi. Nyt ainoa omistaja on Janne.

Alihankintaa maailmalle

HJ-koneistus sorvaa, jyrsii, poraa ja työstää metallia ja muovia mittatilauksesta.

Työ alkaa kuusi metriä pitkästä umpimetallitangosta, joka sahataan pätkiksi ja muovataan koneiden osiksi. Vaikka pajassa on isoja koneita ja rasvan tuoksua, lopputuotteiden tarkkuus on sadasosamillimetrejä.

Asiakkaat ovat suomalaisia ja kansainvälisiä yrityksiä, jotka tarvitsevat laakereita, sylintereitä, akseleita ja laippoja kuljettimiin, paperikoneisiin, lastulevytehtaiden hakeseuloihin, betonielementtitehtaan täryttimiin, risteilylaivojen jätevedenpuhdistimiin, kaivosten poriin ja sairaalasänkyihin.

Osista yli puolet päätyy vientiin esimerkiksi orimattilalaisten Ferroplanin ja Orferin kautta.

Lisäksi oman kylän maaseutuyrittäjät hakevat osia kuormaautoihin, kaivureihin, vesakkoleikkureihin, lumilinkoihin, kylvökoneisiin ja puimureihin.

”Ei ne koneet koskaan seistessä hajoa. Kun hajoavat, on kiire.”

Asiakkaat ovat pääasiassa Lahden seudulta, eikä matka peltojen keskelle ole ongelma.

”Ihme kyllä kukaan ei ole valittanut. Olisihan sen asiakkaille mukavampaa, jos autoa ei tarvitsisi pestä joka käynnin jälkeen.”

Pitkäset ovat myyneet pellot eivätkä asu enää itsekään kotitilalla.

Missä se lama on?

Kulta-aikaa olivat vuodet 2003–2009. Liikevaihto liikkui miljoonassa, työntekijöitä oli yhdeksän.

”Työtä tehtiin yötä päivää ja velat muuttuivat saataviksi. Janne teki ohjelmat ja minä pyöritin koneita”, Heikki muistelee.

Ensimmäisen ulkopuolisen työntekijän palkkaaminen ei arveluttanut, mutta paperityö yllätti. Apuna on osaava tilitoimisto, eikä muuta ammattiapua olekaan käytetty. Omia tuotteita ei ole eikä niitä tarvitse kaupata.

Vuonna 2009 alkoi lama, mutta onneksi kassa ei ollut tyhjä eivätkä työt ole olleet yhden asiakkaan varassa. Asiakkaat ovat entisiä, mutta töitä on vähemmän. Liikevaihto on puolittunut, koneistajia on kaksi ja tilauksia 2–3 viikoksi eteenpäin.

Yritys elättää Jannen 9-henkisen perheen.

”On tässä mietitty, että missä se lama on, että ehtisi pitää kesälomaa. Viime kesänäkin sahasin 15 tonnia rautaa. Mutta omassa yrityksessä jaksaa painaa”, Janne sanoo.

”On omaa hölmöyttä, jos yrittäjä ei pidä lomaa”, isä nuhtelee.

Nopea ja joustava

Pitkäset tietävät vahvuutensa.

”Laatu ja joustavuus.”

Tavaraa tilataan kymmenistä tuhansiin kappaleisiin. Valmista tulee vaikka seuraavaksi päiväksi.

”Kansainväliset yritykset ovat tyytyväisiä, kun varaosan saa lähetettyä nopeasti maailmalle”, Janne Pitkänen sanoo.

Kun vienti hiljeni lamassa, osa asiakkaista siirsi käsityövaltaista työtä Viroon ja Venäjälle. ”Mutta ei mennyt kauan, kun tulivat takaisin. Laatu ei riittänyt.”

Kiinasta taas ei kannata tuoda pieniä eriä.

Pysyvästikin on töitä mennyt, esimerkiksi Sandvikin PMC-Groupin kautta ostamien kallioporakoneiden hydrauliset osat Ruotsiin.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Maaseutuyrittäjä, pyydä kasvuapua

Suomessa toimii paljon yrityksiä, jotka menestyvät ihan hyvin sellaisenaan, mutta voisivat päästä kasvuun pienellä ulkopuolisella avulla.

Yksi auttaja on Lahden seudun kehitys Ladec, Lahden, Orimattilan, Hollolan, Nastolan kuntien sekä EU:n rahoittama yhteisyritys, joka auttaa yrityksiä maksuttomasti.

”Etsimme yrityksiä, joilla on halua ja mahdollisuuksia kasvaa ja kehittyä”, liiketoimintakehittäjä **Jari Eskola** Ladecista sanoo.

Usein kasvu tyssää markkinointiosaamisen puutteeseen. Varsinkin ”piilossa” olevia pieniä puurtajia autettaisiin mielellään nykyistä enemmän.

”Esimerkiksi voimme auttaa pieniä yrityksiä ideoineen eteenpäin ja toisaalta yhteyteen isojen vientiyritysten kanssa.”

Tehräänpä tästä ny numero

Apua voi hakea myös elinkeinoasiamieheltä tai Pro Agrialta rahoitus- ja patenttiasioissa.

”Erityisesti maaseudulla on tyypillistä pärjätä itse ja mennä ’ei tehrä tästä ny numeroo’ -meiningillä. Siellä voi kuitenkin jäädä mahdollisuuksia hyödyntämättä ilman ulkopuolista apua.”

Kasvua estää eniten ulkopuolisen työntekijän palkkaaminen.

”Kun yrittäjäperhe on tehnyt pitkää päivää, vieraan palkkaaminen voisi helpottaa työtaakkaa. Se voi kuitenkin tarkoittaa yrittäjän oman leivän kaventumista, jos liikevaihto ei kasvakaan.”

Eskolalla onkin terveisiä hallitukselle.

”Erityisesti tässä taloustilanteessa ulkopuolisen palkkaus pitäisi tehdä helpommaksi.”

Eskolan työmaa on kiitollinen: Lahden seudulta on sujuvat tie- ja rautatieyhteydet Helsinkiin ja Pietariin ja Orimattilassa selvää yrittämisen paloa. Kaupungissa on 16 000 asukasta ja noin tuhat yritystä, vaikka maatalousyrityksiä ei laskettaisi mukaan.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Eva keventäisi pörssiosinkojen verotusta

Elinkeinoelämän valtuuskunnan Evan tilaama veroselvitys vaatii kevennyksiä pörssiosinkojen verotukseen. Listaamattomien vakavaraisten yritysten osinkojen verotusta tulisi sen sijaan kiristää.

Oikeustieteen tohtorin **Janne Juuselan** laatimassa esityksessä luovuttaisiin myös pääomaverotuksen progressiosta.

Vuodesta 2012 lähtien yli 50 000 euron pääomatuloista on peritty hieman korkeampaa veroa. Evan mallissa pääomaverokanta palautettaisiin 30 prosentin tasaveroksi. Yhteisöverokanta olisi sama 20 prosenttia kuin nyt.

Kannustaisi listautumaan

Juuselan mukaan nykyinen pääomatulo- ja osinkoverotus on liian monimutkaista, mikä suosii verosuunnittelua ja tulojen siirtämistä matalammin verotettuihin maihin.

”Kukaan tavallinen ihminen ei voi nykyisin tietää miten osinkoverotus eri tilanteissa määräytyy. Neutraali veromalli myös kannustaisi yrityksiä listautumaan pörssiin”, Juusela perustelee.

Nykyisin listaamattomien yritysten osingoista osa on verovapaata tuloa, osa pääomatuloa ja osa ansiotuloa. Verovapaus on moniportaisen kaavan kautta kytketty yrityksen nettovarallisuuteen.

Juuselan esityksessä kaikki osinkotulo olisi puoliksi verovapaata, toinen puoli verotettaisiin pääomatulona 30 prosentin verokannalla. Osinkotulojen veroaste olisi aina 15 prosenttia ja jaetun voiton kokonaisveroaste aina 32 prosenttia.

Nykymallissa osinkovero vaihtelee nollan ja 41 prosentin välillä ja jaetun voiton kokonaisveroaste ulottuu kahdestakymmenestä 53 prosenttiin.

”Kasvattaisi tuloeroja”

Esitystä kommentoinut valtiovarainministeri **Antti Rinne** (sd.) kiitteli esityksen yksinkertaisuutta ja haitallisten verokannustimien poistamista.

Rinteen mielestä isojen osinko- ja pääomatulojen verokevennys olisi kuitenkin väärä signaali nykyisessä taloustilanteessa.

”Malli kasvattaisi selkeästi tuloeroja, mikä ei olisi oikeudenmukaista politiikkaa. Se myös suosisi ansiotulojen muuntamista pääomatuloiksi.”

Valtiovarainministeriön arvion mukaan esitys vähentäisi valtion verotuloja 300 miljoonalla eurolla. Juusela taas uskoo, että uudistuksen niin sanotut dynaamiset vaikutukset paikkaisivat osan aukosta.

Rinne ei dynaamisiin vaikutuksiin usko.

”Tällä vaalikaudella yritysveroa on kevennetty miljardilla eurolla, mutta dynaamisia vaikutuksia ei ole paljon näkynyt.”

NIKLAS HOLMBERG

Eläimet eteenpäin!
Rehut reilaan!
Kinkku kainaloon!

AtriaNauta A-Rehu AtriaSika AtriaSiipi

A-Rahoituksella lisää maksuaikaa

Tarvitsetko maksuaikaa?
A-Rahoituksella saat kätevästi joustoa laskujesi maksamiseen. Korko on tällä hetkellä 1,932 %.

Tuottajat, jotka ovat käyneet kanssamme eläinkauppaa* ja ostaneet A-Rehun teollisia rehuja vähintään 3 tn, saavat kiitokseksi kinkkulahjakortin.
*teurasnautoja- tai sikoja, broilereita tai välitysporsaita

ideaalia

www.a-kauppa.fi • AtriaNauta-tuottajapalvelu 020 472 7060 • AtriaSika-tuottajapalvelu 020 472 7325 | Kampanja-aika 1.9.–30.11.2014